



Brussel, 29 september 2014
(OR. en)

13619/14

Interinstitutioneel dossier:
2012/0011 (COD)

DATAPROTECT 127
JAI 711
MI 704
DRS 118
DAPIX 132
FREMP 162
COMIX 490
CODEC 1883

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	11289/1/14 REV 1 DATAPROTECT 97 JAI 562 MI 504 DRS 89 DAPIX 94 FREMP 131 COMIX 349 CODEC 1527
Betreft:	Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming) [eerste lezing] - Het recht te worden vergeten en het Google-arrest -oriënterend debat

1. Één van de centrale onderdelen van het voorstel van de Commissie voor een algemene verordening gegevensbescherming is het in artikel 17 bedoelde recht om te worden vergeten en om gegevens te laten wissen. Dit recht is gebaseerd op het recht op uitwissing van persoonsgegevens en het recht van verzet tegen gegevensverwerking, die reeds uit hoofde van de huidige richtlijn gegevensbescherming (artikelen 12 en 14) gelden. Het Google-arrest¹ van 13 mei 2014 betekent voor betrokkenen een uitbreiding, op grond van de bestaande richtlijn, van de mogelijkheden om hun recht op uitwissing van gegevens en hun recht op verzet tegen gegevensverwerking uit te oefenen ten aanzien van voor de verwerking verantwoordelijke onlinediensten.

¹ Arrest van het Hof van 13 mei 2014 in zaak C-131/12.

2. De Groep informatie-uitwisseling en gegevensbescherming (DAPIX) heeft tijdens zijn vergaderingen op 10 en 11 juli en 11 en 12 september 2014 een bespreking gewijd aan de bepalingen in de algemene verordening gegevensbescherming die betrekking hebben op het recht te worden vergeten, en met name artikel 17, in het licht van de door het Hof in bovenvermeld arrest uiteengezette beginselen.
3. Het "recht om te worden vergeten" wordt overeenkomstig artikel 17 uitgeoefend door middel van een verzoek om gegevens te wissen die "niet langer nodig zijn in verband met de doeleinden waarvoor zij werden verzameld of anderszins verwerkt". Overeenkomstig de in het Google-arrest uiteengezette beginselen kunnen betrokkenen deze rechten uitoefenen ten aanzien van elke voor de verwerking verantwoordelijke, ongeacht het doel van de verwerking, en ongeacht of de betrokkene eerder zijn recht ten aanzien van een andere voor de verwerking verantwoordelijke heeft uitgeoefend. Een rechtstreeks verzoek van de betrokkene aan een particuliere voor de verwerking verantwoordelijke is uiteraard niet de enige manier om uitwissing aan te vragen; dit kan ook via een toezichthoudende autoriteit of rechterlijke instantie.
4. De in artikel 17 van de ontwerpverordening bedoelde rechten zijn niet absoluut maar moeten worden afgewogen tegen conflicterende rechten en belangen. Het Hof benadrukt in zijn arrest dat wat betreft verwerking die noodzakelijk is voor de gerechtvaardigde belangen die door de voor de verwerking verantwoordelijke worden nagestreefd, zoals in het geval van een zoekmachine, er een afweging moet worden gemaakt tussen de tegengestelde rechten en belangen. Aangezien de uitoefening van het recht op uitwissing (of het recht op verzet) gevolgen kan hebben voor het gerechtvaardigde belang van de internetgebruikers die potentieel toegang tot die informatie willen krijgen, moet worden gezocht naar een juist evenwicht tussen met name dit belang en de grondrechten van de betrokkene krachtens de artikelen 7 en 8 van het Handvest. Het Hof stelde verder: "Weliswaar hebben in de regel de door deze artikelen beschermde rechten van de betrokkene tevens voorrang op dit belang van internetgebruikers, maar dit evenwicht kan in bijzondere gevallen afhangen van de aard van de betrokken informatie en de gevoeligheid ervan voor het privéleven van de betrokkene en van het belang dat het publiek erbij heeft om over deze informatie te beschikken, wat met name wordt bepaald door de rol die deze persoon in het openbare leven speelt"².

² Arrest van het Hof van 13 mei 2014 in zaak C-131/12, punt 81.

5. Volgens het arrest moet de voor de verwerking verantwoordelijke daarom bij een beslissing over een verzoek tot uitwissing (in het geval van een zoekmachine, verwijdering uit zoekresultaten) van bepaalde gegevens, naast de andere omstandigheden ook de rechten en belangen beoordelen die zijn eigen belangen (in verband met het doel van de verwerking in kwestie) beïnvloeden, alsmede andere rechten en belangen, niet in het minst het algemeen belang van de beschikbaarheid van de gegevens. Voor de voor de verwerking verantwoordelijken die zich op dit fundamentele recht kunnen beroepen, kan dit openbaar belang in verband worden gebracht met de verschillende vormen van de vrijheid van meningsuiting (persvrijheid, vrijheid van politieke kritiek, enz.). Overeenkomstig artikel 11 van het Handvest omvat de vrijheid van meningsuiting ook de "vrijheid een mening te hebben en de vrijheid kennis te nemen [...] van informatie of ideeën, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen".
6. Hoewel artikel 11 van het Handvest de vrijheid van meningsuiting verankert, en de EU-wetgever uiteraard verplicht is dit fundamentele recht te eerbiedigen, is de uitoefening ervan voornamelijk door de nationale wetgeving geregeld. De regelgeving met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting verschilt van lidstaat tot lidstaat. Net als de richtlijn gegevensbescherming verplicht het ontwerp van de algemene verordening gegevensbescherming (artikel 80) de lidstaten ervoor te zorgen dat hun wet "het recht op bescherming van persoonsgegevens overeenkomstig deze verordening in overeenstemming [brengt] met het recht op vrijheid van meningsuiting, met inbegrip van de verwerking van persoonsgegevens voor journalistieke of artistieke en literaire doeleinden".
7. Tijdens de besprekingen op technisch niveau hebben enkele delegaties gewezen op het gevaar dat de vrijheid van meningsuiting, en het belang van het bredere publiek om toegang te hebben tot informatie, uiteindelijk zou kunnen worden 'ondergewaardeerd' in de afweging door de voor de verwerking verantwoordelijke, met name wanneer het om een zoekmachine gaat. Er is inderdaad aangevoerd dat het vrijwaren van de vrijheid van meningsuiting geen doel bij uitstek is voor de activiteiten van een zoekmachine, die eerder van commerciële aard is, zelfs al is geloofwaardigheid een belangrijke troef; het is derhalve waarschijnlijk dat de vrijheid van meningsuiting nauwelijks een rol zal spelen in het besluitvormingsproces van zoekmachines wat betreft een verzoek tot uitwissing.

8. Het voorstel van de Commissie verplicht voor de verwerking verantwoordelijken ook "derden die deze gegevens verwerken ervan op de hoogte te stellen dat een betrokkene hun verzoekt [...] die persoonsgegevens te wissen" (artikel 17, lid 2). Deze informatieplicht is noodzakelijk omdat de voor de verwerking verantwoordelijke die deze gegevens aanvankelijk online heeft gepubliceerd, bijvoorbeeld een (online) krant, mogelijk een andere mening is toegedaan over de afweging tussen de rechten van de betrokkene en de vrijheid van meningsuiting, met inbegrip van het belang/recht van het publiek om toegang te hebben tot deze informatie, dan een zoekmachine die een verzoek tot uitwissing met betrekking tot de publicatie van bepaalde persoonsgegevens heeft ingewilligd. De melding zou de aanvankelijk voor de verwerking verantwoordelijke derhalve in staat stellen stappen te ondernemen om zijn belangen wat betreft de beschikbaarheid van de informatie te verdedigen tegen het door de betrokkene gedane verzoek tot uitwissing.
9. *In het licht van het voorgaande wordt de delegaties verzocht een bespreking te houden over het verband tussen het recht te worden vergeten en de vrijheid van meningsuiting.*
-